

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1-70 кор

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милості і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дик крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. п. Домбровського (Хорулицьки). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Русланси звертає ся лише на пошесте застереженя. — Рекламыші неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Конституційна еволюція в Росії.

Зовсім природно, що цілий розвій конституційного законодавства, який під добу розпочав ся в Росії, буде опирати ся на дотеперішних підставах і піде в напрямі, зазначеним ними. Тож передовсім треба пізнати існуючі до тепер звязки самоуправи. Такими є земства, що існували до недавня тільки в корінно російських губерніях, а перед двома роками стали заведені також на Україні, іменно на Поділю і Волині та на Литві. Однак є знатна різниця між давними, а ново-креованими земствами.

В Росії кожний повіт має свою раду, зложену зі шляхоцких і міських делегатів, та з мужиків, вибраних губернатором. Ся рада збирає ся від часу до часу на сесію, а зі свого лона вибирає постійну комісію, яка завідує справами безпереривно. Отже сі «повітові земства» відповідають зовсім нашим повітовим радам і виділам, тільки з тою різницею, що у нас всі члени виходять з вибору, а там тільки шляхта і міста вибирають, а сільських делегатів іменує правительство. Сі повітові земства вибирають з помежи своїх членів на три роки делегатів до губерніяльних земств, які знов вибирають свої постійні виділи. Так отже кожда губернія має щось в роді наших краєвих соймів, однак ті «губерніяльні земства» не виходять безпосередно з вибору населеня, а посередно з делегатів повітових земств.

На Україні, Поділю, Волині і Литві заведено перед двома роками повітові і гу-

берніяльні земства з тою однак різницею, що всіх членів іменує правительство і то так з межі горожан, як і чиновників, що ті земства не вибирають жадних постійних рад, а тільки збирають ся на сесії, яким проводить іменованій правительством маршалок шляхти. Сі зміни в устрою самоуправних тіл пороблені очевидно з огляду на великий процент чужоплеменників між шляхтою та жителями більших міст наведених губерній і сей принцип російске правительство певно не випустить з ока і при дальших своїх конституційних реформах.

Іменно для Королівства польского утворив генерал-губернатор Варшави Максимович, комісію під проводом свого помічника Подгороднікова, яка випрацювала третій тип земств для «привислянського краю». Ся комісія пропонує утвореня губерніяльних земств, повстаючих зі свобідного вибору не тільки шляхти і міст, але навіть сіл і робітників, які становили би чотири курії; ті земства збирали би ся на річні сесії і вибирали постійний виділ, як в корінній Росії. В сей спосіб в Королівстві повстало би десять соймиків, бо на десять губерній оно є поділене. Натомість повітові земства мали би цілком віднасти, бо на їх склад, між корінним польским населенем, правительство не могло би мати впливу навіть при системі іменованя, а допильнувати їх нарад та господарки було би дуже трудно, коли не неможливо. Очевидно той самий згляд і заставив комісію Подгороднікова оперти склад губерніяльних земств в Королівстві на виборах куріяльних і то в сей спосіб, щоби не дати переваги польській шляхті, а покликанєм низших верств до співуправи, висунути на

перший план не національні, а суспільні та економічно-клясові антагонізми.

Як бачимо, хитре московске чиновництво справно вихиснує стару девізу: divide et impera!

Справозданє

Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ за XII адміністраційний рік 1904.

З виданого дирекцією «Дністра» річного справозданя для ужитку учасників загального збору Товариства, що відбуде ся дня 18. мая с. р., виймаємо важкіші місця і головні дати:

Через незвичайну посуху в р. 1904, котра тревала цілими місяцями, прибирали пожари дуже часто грізні розміри і нищили цілі міста і села. Дятого справозданє за XII адміністраційний рік 1904 виказує більшу суму виплачених шкід, як колинебудь в попередних літах, і в разом поважним остереженем, що заріано члени Товариства, котрі мають спосібність впливати на селян, як і урядові чинники, котрі покликані дбати о загальне добро одиниць і громад, повинні стремити витревалю до сего, щоби дотеперішні солом'яні стріхи були заступлені огнетривалим покритєм, щоби не допускати інших коминів як тільки муровані, щоби в кожній громаді була сикавка і страж огнева, щоби уряди громадскі виконували строго надзір над дохованем конечних средств бсторожности. Бажаючи обезпеченем у нас селянам улекшити покриванє будивників дахівкою або бляхою, постановило Товариство взаїмного кредиту «Дністер» уділяти на ту ціль позички на 5% на протяг 10 літ і підпирати приватні змаганя до виробу дахівок цементових. Дуже пожиточне показало

33

ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ (нагороджена «Михайловою премією» 1905 р.)

(Дальше).

Не дочекав Бородавка вечера. Поховали його на тім місці в ярі, де й погиб; зараз викопали яму і засипали. Не багато козаків й бачили його конець; тільки чутка про смерть бувшого гетмана розійшла ся небавом по цілім обові і наполохала тих, що брали його в оборону. Сагайдачний спочивав у наметі, але кожний козак бачив його очи, такі звичайно добрі, а в тій хвилі грізні...

На другий день уже вранці ціле військо стояло при окопах, готове до бою, бо Турки ще досвіта великою силою розставили ся против козакського і польского обозу. На поли почав ся грець.

Микула Ярошенко не мав ніякої охоти йти сьогодні в битву. Коли доси помагав козакам, то чинив се з тою думкою, що тим способом і він побиває ворогів, котрі забрали йому родину: чинив се в тій надії, що дещо довідає ся — і справді довідав ся, хоч де був ясир; по віднайденю батька чув ще більше завзяте і охоту до діла; — тепер же, від нещасної неділі, ходив по обозі знеохочений, без віри в будучину. Ясир уже не там, де був, тільки над Дністром, — правда, близько, та що з того? Хто тут із сих соток тисяч людей журить ся тим, що Мику-

лова родина пропадає в ясірі? Хто йому може? Двох-трох людей не поратувє, а більше людей не займе своїм ділом. Тільки й доброго, що після смерти Бородавка й його товариші уже не говорять, що треба покидати Хотин. Значить, війна потягне ся далі, може скінчить ся добре, може будуть вимінювати ясир, може будуть випускати бранців зараз на місця за окуп... Треба ждати, треба далі жити в тім муравлиску людий і журити ся день і ніч. Коли-б хоч знати певно, що мати, жінка і синок справді ще живі! А то, не дай Боже, коли й вони погибли, то й йому життя не буде. Нема пощо вертати ся в Серет, найкраше або смерть собі заповідати, або пристати до козаків і лишити ся у них до смерти. Його приймали би радо, козак був би з нього годний...

Таке передумував Ярошенко, стоячи спертій коло воза, і дивив ся, як обозова челядь тягла над Дністер у яму кількох здохлих коний. Пошесть кинула ся на коні і вони ганули від кількох днів сотками. Коли тут чув, хтось його закликав:

«Микуло!»

Він обернув ся і побачив Дзерона, Петра Могилу і Молодецького.

Вони йшли обозом пішки.

— Де батько? — спитав ся Дзерон. — Я його шукав, шукав...

— Його вбили під замком у неділю.

— Вбили також?! — скрикнув Дзерон. — Ну, чи бачив хто таке?! І за стільки убитих лю-

дей тільки одного гайдука повісили за кару! Семене святий... Що-ж ти, нещасний, гадаєш робити? Може-б він пішов з нами до Сагайдачного? — спитав тя Дзерон у Могилу. — Придає би ся нам. То син Ярошенка. Ти знаєш ся з гетманом?

— Він знає ся дуже добре! — відповів Молодецький.

— Ходи з нами! — сказав Петрашко Могила.

Всі чотири пішли шукати гетмана. Найшли його аж на лівім крилі обозу. Сидів на горбку курив люльку та дивив ся, як козаки робили окопи на самім березі Дністра.

— Як ся маєте? — привитав він гостей, встаючи із землі.

— Ми ледви вас нашли — промовив Могила. — Не сподівали ся вас аж тут застати.

— Та от нова морока! Турки будують міст і вже завтра — позавтра будуть нам з того боку Дністра у плечі стріляти. Треба й тут хоч місяцями закрити себе окопами, так я й прийшов подивити ся, чи йде робота.

Всі глянули на поля за Дністром.

— Що се там? військо вже тільки чи що? — спитав ся Молодецький. — Щось на військо не подібне.

За Дністром на поли находила ся справді многотисячна громада людий, що зводила крик і плач, який уривано доходив з вітром аж сюди. Видко було, як дехто підоймав там руки в сторону козаків, мов благав о поміч.

ся і на поперте заслугу творене по селах до- бровільних сторожій огневих Соко- лів і Січій і відбуване курсів пожарництва і вправ для вичученя заснованих сторожій.

З причини великих пожарів закінчилися рахунки за XII адміністраційний рік надвижкою тільки 6.352 К і не можемо уdlити членам зворотів з премій як попередних літ, хотяй узиска- лисьмо премії о 261.314 К 49 с більше як по- передного року.

В р. 1904 було важних поліс 168.505 на 165.398.979 К обезп. варт. і 1,571.871-66 К премії отже в XII році більше поліс о 25.725 на 23,983.751 К обезп. варт. і 361.314-49 К.

Сторна були нормальні і виносять лиш 75 прц. премії; з того менша часть (7.004 поліс) сторнована була задля неплачевя премій, решта задля продажі, смерті або інших змін.

Побільшив ся стан обезпечень на всіх ро- дах предметів;

будинків було 150.072 поліс на 148,365.979 К обезп. варт. і на 1,447.380-02 К премії, збіжа і паші було 13.724 поліс на 9,971.710 К обезп. варт. і на 79.902-29 К премії,

інших движимостей було 4.709 поліс на 7,961.290 К обезп. варт. і на 44.83-35 К премії.

Всіх будинків є обезпечених 145.304 мешкальних (попередного року було 122.545) і 252.754 економічних (попередного року 220.150); найбільше є будинків селянських і міщанських (139.545 мешкальних, 241.098 економічних), котрі разом становили 117,714.722 К обезпеченої вар- тості і 1,283.142 К премії. Церков є обезпече- ні 2.504 на вартість 14,567.458 К з премією 49.630 К, приходств обезпечено 1.488 на вартість 8,281.090 К з премією 55.959 К.

Пересічна вартість одного обезпеченя вино- сить 981 К, пересічна премія за одно обезпечене 9-32 К, пересічна премія за 100 К обезпеченої вартості 95 с.

Непринялисьмо до обезпеченя 636 внесків на суму 672.395 К вартості, виповілисьмо чле- нам 33 обезпечень на 20.455 К вартості з пре- мією 248 К, члени виповіли нам 238 обезпечень на 213.220 К вартості з премією 1.571 К.

Обезпеченя всі находять ся в 3.633 громадах, положених в 67 повітах Га- личини і 8 повітах Буковини, іменно в 224 мі- стах і місточках і 3.409 сельских громадах.

По відчисленю тих обезпечень, які скінчи- ли ся в протягу року, остало з кінцем року 165.034 обезпечень вартості 161,691.373 К, котрі після покритя будинків були розділені: під твердим дахом на 11,194.903 К обезп. вар- тості = 8%.

під деревляним дахом на 27,674.275 К обезпеч. вартості = 17%.

під солом'яним дахом на 122,822.200 К обезпеч. вартості = 75%.

Реасекуровалисьмо для зменшеня власного ризика 82,105.130 К вартості (= 49 1/2% всеї обезпеченої суми) і заплатилисьмо за реасекура- цію 769.520-37 К премії (= 49%). Товариство реасекураційне звернуло нам 619.374-91 К за шкоди, і крім того 88.763-57 К (т. є 14 прц з премії реасекураційної за рік 1903), разом 708.138 К 48 с.

Шкід зголошено 2.010 по 827 пожарах з 617 громад в 58 повітах.

Причини пожарів були: від грому 15 шкід, доведений підпал 8, мнимий підпал 169, непра- вильна будова 80, неосторожність дітей 166, від льокомобілі 9, від сусідів 624, з недбалости 78, з невияснених причин 840, з інших причин 21 шкід.

Всі 2.010 шкід без коштів ліквідації і ра- тункових виносили 1,155.085-58 К, з того здер- жалисьмо виплату 16 шкід в квоті 9.068-57 К.

Виплачено разом в р. 1904 відшкодо- вань 1.012 в сумі 1,178.629 К 23 с (= 76% су- ми премії) З тої суми реасекурація звернула нам в сумі 619.374 К 91 с. (= 52% всіх шкід) т. є 71% премії на власний рахунок

Всі шкоди полагоджено з вдоволенем по- шкодованих членів; суд мировий не потребував жадної справи ршати (відкликан ся був до суду мирового 1 член, але пристап опісля на предло- жене наше і суд не ршав справи). В дорозі ла- ски признано 43 відшкодовань в квоті 15.137 К 81 с в таких случаях, де малисьмо право від- мовити пошкодованим — натомість в 14 слу- чаях не моглисьмо признати відшкодованя.

Попередного року було 1.775 шкід, котрі з коштами виносили 974.410 К, а на власний рахунок 4.8245 К.

Загально виплатилисьмо в протягу 12 літ 9.802 шкід в сумі 5,340.297 К, в тім 196 відшко- довань в сумі 82.602 К в дорозі ласки.

Фонди Товариства побільшили ся з суми 1,013.691 К на 1,183.874 К 4 с.

Фонд резервовий побільшив ся о 99-406 К 97 с (попередного року о 95.468 К 92 с) і вино- сить 651.805 К 34 с.

Резерву премії побільшилисьмо о 50.035 К до суми 353.035 К т. є до 44% премії на вла- сний рахунок.

До фонду емеритального вложило Товари- ство сего року 16.699 К 75 с, урядники і слуги 3.384 К 23 с, власні доходи виносили 4.278 К 37 с, разом збільшив ся фонд емеритальний о 24.362 К 25 с і виносить 122.445 К 5 с; з еме- ритури не користає ще дотепер жаден урядник.

З резерви спеціальної виплачено Каєї хо- рих-м. Львова суму угоджену за літа 1892 до 1/11 1900 р. 4.447 К 81 с, окрім того запла- тилисьмо Каєї хорих м. Львова з доходів біжучих 3.031 К 70 с яко вкладки за р. 1904.

Цінних паперів маємо на суму 1,006.400 К

номінальної вартості, а після вартості грошевої на 1,004.571 К 11 с; всі цінні папери депоновані в Банку кравім.

Страту на курсі 703 К 60 с покрилисьмо з фонду на різницю курсів, котрий через то зменшив ся на 38.902 К 45 с.

(Конець буде)

3 державної ради.

О год. 11. перед полуднем розпочато вчера засіданє відчитанем внесень та інтерпеляцій, між якими находили ся пос. Кремпі о заос- тренє закауз тілесної кари в школі і пос. Брайт- ера в справі залісненя і винагороди мешкан- цям за заліснені терени в громаді Знесіно коло Львова.

Міністер внутрішних справ гр. Біляндт- Райдт відповідає в заступстві президента міні- стрів на внесену нині інтерпеляцію пи. Пер- нерсторфера, Дашиньського і тов. в справі мнимої пропозиції, яку мало зробити по- передне правительство деяким великим підри- емцям, що будуть покликані до палати панів, коли зложать якісь суми грошей. Міністер кон- статує на підставі урядових доходжень з цілою певністю, що попередне правительство ані без- посередно, ані посередно не пересправляло ані з Рідлем, ані з Гутманом, ані з Мавтнером в справі їх покликаня до палати панів. Се ско- статованє є згідне з заприсяженими зізнаннями в суді б. президента міністрів. З сего випливає цілковита безпідставність підношеня замітв против деяких урядників. Міністер боронить під тим зглядом секційного шефа Зіггарда, прези- дента Буковини Бляйлебена, намісника Чех гр. Куденгового і підносить дальше, що надаване титулів, ордерів і інших відзначень не є прави- тельственным актом, хотяй в дійсности діє ся переважно на внесенє правительства, яке зася- гає інформацій через кравчих шефів. Однак підставу до пропозицій творять заслуги на по- ли гуманітарних підприємств, артистичних зма- гань і інших в інтересі публичного добра лежачих цілий. Міністер вказує на те, що в послід- них 5 літах виключно тільки знамениті лично- сти одержали покликанє до палати панів. Тому міністер віднирає з цілою рішучістю деякі ви- скази інтерпеляції і відмовляє єї жаданю, щобі предложити рахунки диспозиційного фонду, бо се противило би ся істоті тогож фонду.

Відтак палата з двенного порядку присту- пає до дальшої дискусії над цловою тарифою. Пос. Шумаєр зі становища консументів ви- ступає против цла на мясо, а по промовах пи. Цімера, Кубра, Скараманґи заняв сло- во міністер рільництва Букоа. Міністер вказую- чи на ростучу конкуренцію Канади і Аргентини

— Ні! — відповів гетман. — То ясир. Був тут на сім боці і в ночи перегнали його на той бік. Там безпечнійше. Тепер ще як міст скін- чать зовсім, заточуть гармати з того боку, ки- нуть туди троха війська.

— Ми до вас, пане гетмане, з ділом, коли ласкаві нас послухати, — почав Могіла. — Вам час дорогий, то я скажу коротко.

— Послухаю! кажіть!

— Нам відомо, що Томша зі своїми Воло- хами буде сей міст. Він тут недалеко й живе. Бачили його мої люди.

— І мої бачили — потвердив гетман.

— Отже моя просьба до вас така: чи не дозволили-б ви мені взяти троха своїх козаків, щоб я спробував щастя.

— Може-б теє... Томшу захопили? Розумію, замітив гетман.

— Так. Я-б козакам добре за те за- платив.

Дзеронові було за довго мовчати і він скоро розвинув плян дальше: — Тут би ми схо- пили Томшу, в Дністер його, або й так скрути- ли-б йому карк, а потім післали-б до везира... гроші... дарунки... і молдовський престіл знову є. Тепер найдогіднійша пора, тільки Томші карк скрутити! Пан Петрашко господар... згода з Польщею... зі всіма знає ся... вже би то я сам зробив.

— Пан Дзерон, мій повірник, перший ку- нець з Молдови — представив Могіла Вірмени-

на. — А сей молодий чоловік також мій, сян Ярошенка.

— Знаю, — відповів гетман. Шож я тобі на те скажу, пане Петре? Козаків я тобі не бо- роню; пробуй щастя, коли хочеш. Тільки, коли-б ти мене послухав, я-б тобі порадив инакше.

— Шож-же таке?

— Казав я тобі вже: покинь гадку про Молдову і те й сегодня кажу. Ти чоловік наш, православний, мзетки мавш — на що тобі шу- кати щастя в чужаві? Тут нас наші пани поки- дають, польським мясом обростають, народ да- влять, — а ти напер ся у Молдову! Яке там до- бро? Яка честь? Чи лема в нас для кого жити? Зжаль ся, пане, над своїми людьми і поверни свій розум на їх добро.

Могіла слухав мовчки, засумований.

— Але спробувати треба! — сказав Дзерон у страху, щоб не розбило ся діло.

— Чому-ж з Поляками не спробуєте? Мо- стом поза Брагу вигіднійше, ніж нам... У нас моста нема.

— Ет! — замахав Вірменин руками. — Просили та не йде. Страшно їм! Оттак хитро, мудро, щоби хтось за них зробив, були би па- нови Петрашкови раді, а самі не рушать ся.

— Як же ти, Молодецький, думаеш? Може я эле раджу.

— Я гадаю так: дай поміч панови Могілі. Поведеть ся — добре, не поведеть ся — так нехай вибачає. Ходкевич не поможе.

— Згода! збери собі ватагу козаків і спробуй!

Микула був дуже рад сій новині; він уже складав собі у своїй голові, як би то при сій нагоді і собі дещо зорудувати.

Далі вже вела ся звичайна розмова, не про діло. Молодецький оповідав, що багато польської шляхти втікає до дому. От учера зло- вили двох уже коло Жванця; привели наново під Хотин, водили на сором по обозі, а потім замкнули в замку. Уже найменше сотня пере- дньої шляхти так утекла. Тут їх тільки бачили в обозі, а тут дивись: уже провали, пішки по- над Збруч. І сорому не мають. Ходкевич стра- шенно, лютий, ледви лазить. Королевичеві і не кажуть нічого, щоби ще більше не розхору- вав ся.

Сагайдачний нарікав зову на те, що в йо- го обозі пощесть кинула ся на коні; так гинуть, що прийдеть ся хіба вози покидати і пішки вертати ся до дому без табору. Скаржив ся ще й на свою руку, що не дав йому вже ні на ко- ня сісти, ні спати. Потім питав ся в Микулі, що він поробляє, і дуже жалував його, довідавши ся про його нещастє.

Коли вони так розмовляли, козак привів перед гетмана чоловіка зовсім мокрого, як хлю- ца. Вода так і текла з його штанів і сорочки — більше й не мав на собі ніякої одежі. Ще козак і не сказав нічого, коли Микула скри- кнув:

— Чоботар! а ти відки тут узав ся?

в продукції збіжа, підносять потребу охоронного цла на збіже. Характеристичною ціхою тарифи є мінімальні ціни збіжа, так що она не стремить до підвижки цінт, як радше до єї усталеня. Хотяй теперішня тарифа далека від ідеалу, то всеж таки становить знатне поліпшенє, імено в рільничім відділі. Міністер поручає скорє приняте тарифи без зміни, бо она має хоронити рідну продукцію перед чужою.

По промовах шп. Тамбозіого, Шахінґера і Кріцнера палата першу часть тарифи і цлового закона приняла без зміни. Принято також резолюцію пос. Гарапіха в справі імпорту російської і балканської худоби.

При кінци засіданя пос. Бик виїс інтервеляцію против ухвали віденської міської ради, забороняючої ритуального, жидівського різаня худоби. Слідуюче засіданє нині о год. 10. рано.

Політичний перегляд.

В бюджетовій комісії, на вчерашнім засіданю, на яким були присутні міністри Гартель і Каль, заняв голос, зараз по сиравоздавцю пос. Старжиньскім до розділу «центральный відділ просвіти» — пос. Романчук, жалуючи ся, що предложено до цїсарської санкції ухвалений галицьким соймом закон про переміну шкільної ради краввої, против якої рускі посла заложили протест. Бєсїдник зажадав збільшеня числа урядників Русинів в міністерстві просвіти і галицькій радї шкільній. Міністер Гартель у відповіді обговорював подрїбно квестію удержавленя окружних інспекторів шкільних, зазначаючи, що з фінансових зглядів тільки поступенно можна приступати до сего. Повеже закон про шкільну раду кравву приняла була більшість галицького сойму, а з державного становища не можна против него вчинити жадного замїту, правительство вже зі згляду на повагу краввої легїслятиви, мусїло предложити закон до санкції. В разї, колиб міністрови подано до відомости конкретний випадок неприхильного поступованя окружного інспектора шкільного супротив руских шкїл, міністер не занехає зарадити слідства. Відділ «просвіти» прийто, а відтак єщ: кілька титулів міністерства зелїзницї.

Що до ситуації на Угорщинї W. Allg. Ztg. одержала з доброго жерела інформацію, що пересилєне зближає ся вже до кінця. Вправдї єще прийде до правліня провізоричний, урядничий кабінет, однак тільки на се, щоби дати час сторонництвам до переведеня угоди і звільнити гр. Тісу, якого личність на чолї прави-

Козак глянув здивовано на Микулу і сказав гетманови: — З води його витягли. Кажє, що бранець і наш.

— Бранець! бранець! — говорив Чоботар.
— Він із Серету! я його знаю — сказав Микула. — Як ти сюда попав ся?
— Так є вся твоя родина!
— Що ти кажеш? є?
— Є! Ще вчєра говорив я з ними.
— Всї живї?
— Всї.
— Господи! слава Тобі! — зітхнув Микула.

— Я в ночи, як переводили ясир, вирвав ся, скочив з берега, потовк ся, сховав ся у дучцї, а тепєр ось переплив. Трохи не потону в та, снасибі козакам, витягли. Ах, Господи!

І Чоботар упав на землю, перєхрєстив ся і вдарив три поклони.

— Пусти його! — сказав Сагайдачний козакови.

Козак відійшов. Микулу вже нічо не обходило, обняв Чоботаря за шию і став просити:

— Скажи: здорові всі?
— Здорові.
— Якже ти попав ся в неволю?
— Опришки мене зловили і продали. З батьком твоїм ішов... От і сей пан був — показав на Дзерона.
— Правда, менї тато згадував.

(Дальше буде).

тельства є одною з найголовніших перешкод поладнаня ситуації. Угода має полягати на тїм, що буде утворєне коалїційне правительство і що Угорщина одержить на військовім поли концесії, які однак не будуть дотичили язика команди, але полкового язика, а надто полагоженої після бажаня Мадярів квестії прапорів і емблемів в армії.

Положенє на Кретї погіршило ся. Консулі гваранційних держав зажадали скріпленя війск. Повстанці наміряють заняти цлові уряди і зачали від занятя уряду Росії. Султан висказав подяку нашому цїсарєви, через контрадмірала Петрусского, який явив ся вчєра на аудїєнції в бурґу, за висланє австро-угорської ескадри на турецкі води.

Про ескадру Небогатова доносять з Сеґону, що она переплинула дня 9. мая досвіта коло рога Ст. Жак Ескадра готовила ся відхати горі диманом ріки Чан до Сеґону, де надїяла ся одержати вістку що до получєня з Рождєственським, однак єще на одвертї морю стрїтив єї вивідуючий кружляк Рождєственського, який повідомив єї про строгую нейтральність Франції в Індохінах та про тепєрїшне місце побуту ескадри Рождєственського. В виду сєго Небогатов завернув і відїхав, здає ся, до побережя Аннамю. З Парижа доносять після одержаних приватних телеграм з Індохін, що обї російські ескадри вже получили ся.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглистих та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНКИ.

— **Калєндар.** В пятницю: руско-кат.: Мелитона; 9 Муч.; римо-кат.: Панкратія. В суботу: руско кат.: Якова Ап.; римо-кат.: Серватія.

— **Є. Ексц. Митрополит Шептицький** виїздить сєго тижня на візитацію деканатів буского і холоївського. Дня 13. мая приїде Ексц. Митрополит до Банюнина а звідси виїде 14. вечером до Жєлєхова великого, а відтак до Буска. Довше задержить ся в Деревлянах, де посвятить двї новї церкви, а то в Деревлянах і в прилучєній в Спасї. Дня 18. мая загостить Ексц. Митрополит до Камінки струмилової, де відбудє ся кількадневна місія. По окінченю візити буского деканату слїдує дводневний відпочинок дня 1. і 2. червня, а в червни будє візитація холоївського деканату.

Є. Ексц. Митрополит звидїв вчєра жидівський шпиталь у Львовї фондациї Маврикия Лязаруса. У ворїт заведеня приняв єго фондатор і представив шпитальну раду, директора і прїмарїїв. Члєн ради шпиталя п. Курцер приїтав Ексц. Митрополита промовою по єврейски, а Владика відповїв по єврейски: «Слава Вічному Богови». Опісля Ексцелєнція звидїв цїлий шпиталь і висловлював ся з признанєм про єю інституцію, уряджену після найновїших вимогів.

— **Концерт з гімнастичним пописом** устроєє львівський «Сокол» в четвєр дня 1. червня в салї «Фільгармонї». До участи в концертівій частї програми запрошено нашї першорядні сили євївацїї і музичні, а в гімнастичнім пописї крім мужчин виступлять перший раз львівські Соколки з ориґінальними вправами тростинами. — *Комїтет.*

— **Пригадна.** Пригадуємо, що загальві збори укр.-рускої Видавничої Соїлки будуть дня 13. мая (в суботу) 1905 р. о годинї 5. по полуднї в канцєлярїї Наук. Тов-а ім. Шевченка при ул. Чарнецкого ч. 26. В попереднім оголошеню (ч. 87. «Руслана») зайшла була помилка і замїсть 13. мая надруковано 12. мая.

— **З Камєначини** нам доносять: В провідну недїлю відбув ся в Витковї курсе пожарний тушєшого «Сокола» під проводом др. Гер., делегата львівського тов-а «Сокол». По службі Божїї зійшло ся велике число людей коло церкви, де делегат пояснив значїне «Сокола». Відтак наступили вправи зі сикавкою, ланцом водним, відділом ратунковим та походи. Опісля знова пішли єсі до Читальнї, де інструктор пояснив теорєтично задачу поодиноких відділів та вилужив, як нести першу поміч в наглих випадках занедужаня. По вечїрнї зійшли ся єсі коло церкви, де делегат випитував Соколів. Показало ся, що люди горнуть ся до того, що їм користь привносить. Єспит випав дуже добре. Потім роблено по цїлім селї фальшивї аларми, а виконували їх Соколи як заводовї стражаки. В одній хвилї і зроблено ланц водний, приставлено дра-

бину, трубка інструктора, свист десятника і все працює. Головна заслуга, що дивнєно і усталєно тов-о, належить ся в першїй мірі Вєч. о. Теоф. Корчиньскому, парохви в тїм селї та учитєлеви п. Самборскому. А ви други Соколи, ставайте у ряд та відважно несїть сокільський прапор, бо як кажє марш Соколів, «під ним наш народ вольний стане».

P.

— **За напасть** обидливими статями на о. М. Бачиньского, пароха з Рїпчиць, поміченими в «Галїчанїї» і в «Руском Словє», засудив суд трибунал відвїчального редактора Івана Пєлєха на три тижні арєшту з обміною на гроші.

— **Зшитки зїставлюваних білетів до їзди.** З д. 1. червня с. р. заводить ся новий виказ зїставлюваних білетів до їзди на шляхах зелїзниць астрийских, угорских, нїмецьких, голандских, бельгїйских, французских, італїйских, румуньских сербских, болгарских, ориєнтальних, швайцарских, шведских, норвейских, даньских і фїлїандских, як також на шляхах босаньско герцєговиньских зелїзниць державних. Зшитки зїставлюваних білетів їзди видає ся: у Відни на двірци зелїзницї полудневої в бюрі міскім ц. к. австр. зелїзниць держ. I. Bezirk Wallfischgasse Nr. 15 і в конторах I. Bezirk Stefansplatz 2 і Schoterring 3, в Лїнци в бюрі міскім ц. к. зелїзниць держ. Алє Вїєса дїм Savoeyen, в Празї в конторах ул. Гавлїчка 1, ул. Чибєрна 12 і площа Вячеслава ч. 838—II, Градци (зелїзниця полуднева), в Триєстї зелїзниця полуднева, в Цєльовци зел. пол., в Інсбруку зелїзн. пол., Сольногородї в міскім бюрі ц. к. австр. зелїзниць держ. Hotel Bristol, в Будапєштї зел. полуд., в Чернівцях, в Підволочисках, у Львовї в бюрі міскім ц. к. зелїзниць держ. пасаж Гавсмана 9. — Замовленя на зшитки зїставлюваних білетів їзди приймають також і инші стації ц. к. австр. зелїзниць держ. і ц. к. управ. зелїзницї полудневої і посередничать при набутю тижжє. При замовленю належить зложити від кождої зшитки задаток в сумї 3 марок, котрі вчислять ся в цїну білету. Зложений задаток пропадає, наколи зшитки не відберє ся в рєчїци 14-дневїм, числячи від дня єї важности. Зшитки зїставлюваних білетів їзди видає ся так для їзд окружних, як і для їзди на тих самих шляхах там і наповорот, єсли довжина цїлої в картах до їзди поданої дороги, вносить найменше 600 кілометрів. При заплатї належитости за висше згаданє мінімальне віддалєне можна приймати шляхи сполучаючі, для котрих білетів до зшиток не вставляє ся, тільки під тою виминкою, що скількієть кілометрів тих шляхів сполучаючих не є більшою чим половина всіх кілометрів, припадаючєх на заплачені шляхи білетів зїставлюваних. Важність зшитки, вчисливши день остемпльована, вносить 45 днів на просторї від 600 до 2.000 км., 60 днів на просторї від 2.001 до 3.000 км., а 90 днів понад 3.000 км. Вїймково видає ся зшитки зїставлюваних білетів також на просторї що найменше 300 км. — але то тільки для дійсної їзди окружної поміж стаціями ц. к. австр. зелїзниць держ. і ц. к. упр. Товариства зелїзницї полудневої. Важність тих послїдних вносить 45 днів.

Бїлєти зїставлюванї управляють взагалї до уживаня всіх поїздів після розкладу їзди, наколи ті поїзди мають вози відповідної класи. За ужитє поїздів експресових і люкєусових треба доплатити додаткову належитість, унормовану дотичними тарифами. На шляхах ц. к. австрийских і корол. угорских зелїзниць державних мають стїйність білєти зїставлюванї III класи виключно для поїздів особових, а управляють до уживаня поїздів поспїшних тільки за доплатою установленого додатку, о скілько на поодиноких білєтах безпосередних не подано иншої постанови. На підставї білєтів зїставлєних в зшитки можна перервати їзду на кождїй стації, а то на початковїї і кінцевїї або в наведєній в білєтї посереднїї стації задержати без жадних формальностей; в инших стаціях можна за зголошенєм перерви і потвердженєм через урядника руху. Тарифа для зшиток зїставлюваних білетів їзди є уложена в нїмецькій державній валютї, вільно однак подорожним платити належитість також і в валютї австрийській, обчислєній по денним курсї. Снис зїставлюваних білетів їзди враз з мапою можна дістати по цїні 1 К в місцях видаваня тихжє, можна єго однак набути також за посередництвом кождої стації ц. к. зелїзниць держ. і ц. к. уприв. зелїзницї полудневої.

— **На будову русного театру у Львовї** зложила на нашї руки ВПов. Марія Варанучиньска з Баворова 2 К.

— **Переписка Адмїнїстрації.** Вп. Йос. Шарк. в Бор. Заплачено до 30. н. ст. червня 1905. — Вп. Дм. Зїнк. в Велич. Тепєр заплачено за сїчень і лютий, а не за цвїтєнь і май 1905. — Впр. о. К. Кун. в Стан. Дякуємо. Заплачено по день 14. н. ст. липня 1905.

Всячина.

— **Нищенє маєвого хруща.** Намісництво розїслало до староств обїжанк, в яким пригадує, що сєго року маєві хрущі появлять ся в більшїй

скільки як звичайно і належить їх нищити. Староства мають оголосити се в кожній громаді дотичних повітів.

— Великодні забави. В околицях Іновроцлава між іншими великодними забавами молодіжи є ось яка: Дівчата і хлопці з цілого села збираються на цвинтари чи на толоці. Один з парубків виступає наперед і викликає назвиска парубків і дівчат, котрі мають того року подружити ся. При тім вчисляє їх пражмети і хиби. Другого дня свят одна з дівчат робить так само. Чим дотепніші і вимовні ті, що викликають і парують молодих, тим забава ліпше виходить.

— Страйки. Страйк у християнських кравців у Львові ще не покінчив ся. Челядники ставлять такі високі жаданя, що годі їх сповнити. — В львівських пегольних застрайкували т. зв. «стри харі» і жадають підвищення плати за 1.000 цегол на 8 К. — Шевську робітню п. Новосада в пасажи Миколаша челядники бойкотують. —

— По американськи. Один з Бурів, які пописували ся штукою стрільня з карабінів на виставі в Ст. Люї, влучив в серце одній молодій американці... не кулею але стрілою любови. В листах писаних до неї Бур запевнював про чвою вірність і досмертну любов. Коли скінчила ся вистава, Бур виїхав до Нового Йорку і замовк. Дівчина писала до него, раз, другий, а вкінці дістала від него телеграму: «До нашого слобу ніколи не прийде. І щож она тоді робить? Поїхала сейчас до Н. Йорку, допитала ся, до віроломного Бур і так збила его канчуком, що до тижня обов повинчали ся. Тим Буrom був генерал з трансвальської війни, Бен Білсен, а Американкою — міліонова панвочка Бельфурт.

— Гумористичний нутки. Русин і Москаль. Питав ся Русин Москаля: «Коли у вас Великдень?» — Ну, каже Москаль, велик день у Петровку. — Але коли Воскресеніс? — У нас що тижня (неділя по російски: воскресеніс). З тим і розійшли ся і не порозуміли ся.

Телеграми

з дня 11. мая.

Відень. На початку внішнього засідання палати послів през. гр. Феттер присвятив згадку посмертну вицебурмістрови і пос. Штробахови, почім мін. гр. Біланд-Райдт відповідав на деякі інтерпеляції. З дневного порядку палата приступила до дискусії над цловою тарифою. Промовляли пос. Сильвестер і пос. Шайхер.

Відень. Slav. Corresp. доносить, що сесия ческого сойму тревала би до перших днів червня, если би намісник Чех не наставав на ухвалу предлоги виборчої реформи і зміни красвої ординації.

Любляна. З нагоди торжеств в честь Шіллера демонстрували ту Словінці перед реальною школою і фільгармонією.

Осек. Страйк робітників приняв ту грізні розміри. Вчєра застрілили жандарми одного робітника, коли товпа страйкарів засинала їх камінями.

Петербург. З Бєсарабії доносять, що там боять ся протижидівських розрухів. До Кишинєва вислано відділи козаків.

Господарські, промислові і торовельні вісти.

— В Товаристві взаїмних обезпечєнь «Дністер» видано в місяци цьвітні с. р. 19.240 важних поліс на суму 18.623.497 К обезпечєвої вартости з премією 189.431 К 72 с. Разом від 1. січня по конєць цьвітня с. р. видано 46.241 важних поліс з премією 462.278 К 72 с; попереднього року за той сам час було 40.077 важних поліс з премією 387.568 К 02 с, отже сєго року о 6.164 поліс і 74.730 К 70 с. премії більше.

Шнід в цьвітні було 131 случаїв разом від початку року по конєць цьвітня було 382 шнід, котрі разом з коштами ліквідації вносять 198.561 К 54 с. — з того по потрученю часті реасекурованої лишає ся на власний рахунок 99.675 К 56 с, в порівнанню з роком попередним в сєго року о 13 шнід і о 14.907 К відшкодовань менше. — Фонди Товариства вносять 1.213.930 К.

Львів, дня 9. мая 1905.

Дирекція.

Colosseum

В пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
від 1. до 16. мая 1905.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниці High-Life представлено. Білєти вчаснійше можна н бути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелі, льожі, І-рядні крісла можна їхати даром на представленє омнібусами Кольосою, які ждуть коло Відєньської Лаварні.

Виконує найдешевше!

Всякі роботи рїтвичі, печаткові і цизельовані. Власний виріб стампіль кавчукових і металєвих, гравірованє на метали і дорогих камінях.

Монограми, герби і гузики до упряжи і ліберії, шильди ритовані і ляті, таблиці з бляхи прасовані для сторожи і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки до випалєня з залїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових друкарєнь «Perfect» і рїзних фарб до стампіль.

Артист. заведєне рїтвичє А. Зігман, у Львові

14 ул. Сикстуска 14.

«Іскра» місячник для української молодіжи вийде небавом в Ярославі під редакцією п. Артура Зелїба. Адреса: Редакція «Іскри» Ярослав. (1-1)

Всілякі КУПОНИ

вильосовані

цінні папєрі

виплачує без потрученя провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Мутки і папєрці **CORTL** можна набувати в «Сокільськїм Базарі» у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Важке для іхтересоваких.

По цінах найміренїїших і найліпшої якости продаємо і доставляємо всякі материяли як також фабричні вироби потрібні до будови. В заступстві доставляємо до будови печий кафєлевих або наміничкових «побільшувач тепла».

Кредитова Спілка будівничих ул. Третєго Мая ч. 7. у Львові.

Розклад залїзничих поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейскїй).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6-00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6-15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмєзе, Чорткова
6-10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Дєлятина (чер. Коломїю 1/5—30% вкл. в нед. і свята), Керезмєзе	6-30	до Підволочиск, Київ, Одєс, Бродів, Гусєтина
7-37	з Рави рускої, Сокала	7-30	до Лавочного, Пєшту, Калуша, Борислава
7-20	з Підволочиск, Одєс, Київ, Бродів	6-55	до Яворова
7-29	з Лавочного, Пєшту, Борислава, Калуша	8-25	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
7-50	з Рави рускої, Сокала	8-35	до Кр. кови, Відня, Праги, Осєвнїцїма
8-05	з Станіславова, Жидачєва	9-00	до Самбора, Хирова, Івонїча, Н. Санча,
8-15	з Самбора, М. Ляборча, Сїнока, Хирова	10-55	до Іцкан, Калуша, Потутор
8-18	з Яворова	9-21	до Підволочиск, Одєс, Київ, Бродів, Дєлятина, Залїцк
8-50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11-10	до Белзїя, Сокала, Любачєва
11-45	з Ярослав, Стрия, Борислава	2-00	посл. до Підволочиск, Київ, Одєс, Бродів, Копичнєць, Чорткова, Залїцк, Гусєтина
10-35	з Рїшєва, Лавочного, Калуша, Любачєва	2-40	посл. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмєзе
11-05	з Коломїї, Жидачєва, Потутор, Керезмєзе	2-50	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
11-55	з Підволочиск, Гусєтина, Копичнєць, Козови	2-55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1-30	посл. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	4-10	до Рїшєва, Любачєва, Хирова
1-40	посл. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Залїцк, Кїц	4-20	до Самбора, Хирова, Сїнока
11-50	з Самбора, Яєла, Сїнока, Івонїча	5-58	до Яворова
2-30	посл. з Підволочиск, Одєс, Київ, Бродів, Грималова, Гусєтина, Копичнєць, Козови	5-50	до Коломїї, Жидачєва, Керезмєзе (1/5—30%)
3-45	з Стрия, Тухай (1/5—30%), Сколього (1/5—30%)	6-35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
4-32	з Яворова	6-25	до Лавочного, Пєшту, Хирова, Борислава, Калуша
5-01	з Сокала, Белзїя, Любачєва	7-30	до Рави рускої
5-25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Осєвнїцїма	9-00	до Підволочиск, Київ, Одєс, Бродів
5-45	з Іцкан, Жидачєва, Калуша, Новосєлянї	10-05	до Перемишля (1/5—30% вкл.), Хирова, Івонїча
8-40	посл. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонїча	10-41	до Іцкан, Чорткова, Залїцк, Дєлятина, Сучали
9-10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмєзе	10-55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9-50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11-00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
9-20	з Самбора, Хирова, Сїнока, Яєла	11-05	до Підволочиск
10-20	з Підволочиск, Київ, Одєс, Бродів, Копичнєць, Залїцк, Скали, Іваня п. Сїнока, Гусєтина	11-10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
10-50	з Лавочного, Пєшту, Калуша, Борислава,	12-45	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
12-20	посл. з Іцкан, Яє, Царгород, Жидачєва, Залїцк	2-51	посл. до Іцкан, Керезмєзе (від 1/5—30%), Калуша
2-31	посл. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	4-15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
	на дворець «Підзамчє»		з двірця «Підзамчє»
7-00	з Підволочиск, Одєс, Київ, Бродів	6-43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одєс, Гусєтина
2-15	посл. з Підволочиск, Київ, Одєс, Бродів,	11-15	до Підволочиск, Київ, Одєс, Бродів, Потутор
3-15	з Підволочиск, Київ, Одєс, Бродів, Залїцк, Потутор, Іваня п. Сїнока, Гусєтина, Грималова	2-13	посл. Підволочиск, Бродів, Київ, Одєс, Гусєтина
10-02	з Підволочиск, Київ, Одєс, Бродів, Копичнєць, Чорткова, Залїцк, Іваня п. Сїнока, Гусєтина	9-21	до Підволочиск, Київ, Одєс, Бродів

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:	Відходять з головного двірця:
з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6-50, 7-50 рано, 9-55 передпозд. (тільки в неділі і римо-кат. свята), 1-48 попол. (тільки в неділі і р.-кат. свята); 3-05, 4-16, 5-00 попол., 7-41, 8-55 вечером.	до Брухович (від 14/5 до 10/9 вкл. 5-50 рано, 8-20 рано (тільки що неділі і свята р.-кат.); 12-30 попол., (тільки що неділі і свята р.-кат.), 2-10, 3-20 попол., 6-10, 7-30 і 7-55 веч.)
з Янова 8-18 рано, 1-15, попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4-32 попол., 8-45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9-25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і свята).	до Рави рускої 11-15 в ночі кожної неділі. до Янова 6-45 рано, 9-15 передпозд., (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1-35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята), 3-03 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5-58 пополудн.
зі Ширця 10-10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).	до Ширця 1-55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята), до Любїня вкл. 2-15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята).
з Любїня 10-10 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і свята).	

ЗАМІТКА: Час середно-європейскїй рїзняє ся від часу львівського о 36 мінут. а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5-59 рано обведєно рамками. — Звичайні білєти їзди як і всякі інші білєти, ілюстровані провідничі, розклади їзди і т. п. можна набувати в містєвїх борї п. к. держ. залїзниць, Пасаж Гавсмана ч. 9.